

Beleggingsfonds: Instelling voor Collectieve belegging (ICB)

1. BESCHRIJVING

Een instelling voor collectieve belegging, ook wel ICB of fonds genoemd, brengt het **geld van alle investeerders samen** en gaat **dit collectief be leggen in verschillende activaklassen** (aandelen, obligaties, afgeleide producten, vastgoed, enz.) volgens het principe van **risicospreiding** en in lijn met het beleggingsbeleid van de ICB.

Een aandelenfonds belegt hoofdzakelijk in aandelen, een obligatiefonds hoofdzakelijk in obligaties, gemengde fondsen beleggen in een mix van meerdere activaklassen.

Het beheer van deze activa wordt toevertrouwd aan specialisten.

ICB's of beleggingsfondsen kunnen verschillende vormen aannemen. Zo zijn er beleggingsvennootschappen of beleggingsfondsen **met rechtspersoonlijkheid** zoals **Beveks** (beleggingsvennootschappen met veranderlijk kapitaal), die de bekendste en meest voorkomende beleggingsvennootschappen zijn en **Bevaks** (beleggingsvennootschappen met vast kapitaal) waaronder vastgoedbevaks.

Daarnaast zijn er ook beleggingsvennootschappen **zonder rechtspersoonlijkheid** waaronder **Gemeenschappelijke beleggingsfondsen** (GBF) (bv. Pensioenspaarfondsen).

2. KENMERKEN

➤ Looptijd

Er bestaan zowel ICB's of beleggingsfondsen met een eindvervaldag als zonder een eindvervaldag.

- **ICB's met eindvervaldag:** de eindvervaldag van de belegging is **bij aanvang gekend of er is gedefinieerd in het prospectus** op welke voorwaarden een einde gesteld wordt aan de ICB. Hoeveel wordt terugbetaald hangt af van de waarde van de beleggingsproducten waarin de ICB geïnvesteerd heeft op eindvervaldag, tenzij het compartiment geniet van een vorm van kapitaalbescherming.
- **ICB's zonder eindvervaldag:** de belegging heeft geen gedefinieerde eindvervaldag en loopt in theorie oneindig door. Men kan zelf beslissen om eruit te stappen door zijn deelbewijzen te verkopen.

➤ Kapitaal

- **ICB's zonder eindvervaldag** beschikken normaal gezien niet over een kapitaalbescherming. Hier loopt de belegger **het risico dat hij (een deel van) zijn kapitaal verliest**.
- **ICB's die voorzien in de gehele/ gedeeltelijke terugbetaling van het kapitaal op eindvervaldag** bestaan ook. Dit zijn meestal de zgn. gestructureerde beleggingsfondsen. Omwille van de kapitaalsbescherming zullen deze laatsten over het algemeen minder rendement opleveren dan de ICB's zonder kapitaalsbescherming. Deze bescherming geldt ook alleen maar op de **eindvervaldag**.

➤ Dividend:

Afhankelijk van de bestemming van de geïnde inkomsten kunnen de aandelen en deelbewijzen van de ICB's in twee groepen worden ingedeeld: distributie en kapitalisatie.

- Een **distributiefonds keert de belegger op regelmatige tijdstippen (bijvoorbeeld jaarlijks) een dividend uit**. Dit dividend kan bestaan uit opbrengsten die de ICB gerealiseerd heeft (dividenden uit aandelen, intresten van obligaties, meerwaarden, ...), verminderd met de kosten. Het dividend is variabel en kan schommelen van periode tot periode.

- Het tegenovergestelde is het **kapitalisatiefonds**, waarbij alle interesten, dividenden en meerwaarden die het beleggingsfonds realiseert opnieuw worden herbelegd binnen het fonds (gekapitaliseerd). Men krijgt de opbrengst op het ogenblik dat men de aandelen (deelbewijzen) verkoopt.

➤ **Soorten**

Wanneer u belegt in beleggingsfondsen, kiest u niet rechtstreeks individuele aandelen of obligaties, maar belegt u in een gespreide portefeuille die door een beheerder wordt samengesteld. Elk type fonds heeft zijn eigen kenmerken, beleggingsdoelstelling, beleggingsstrategie en risiconiveau. Hieronder vindt u een overzicht van de meest voorkomende soorten beleggingsfondsen uit ons adviesaanbod.

- Een **aandelenfonds** belegt voornamelijk in (beursgenoteerde) aandelen. Door te beleggen in risicovollere producten kan dit fonds dan ook een potentieel hoger rendement bieden dan bijvoorbeeld een obligatiefonds.
- Een **obligatiefonds** belegt hoofdzakelijk in obligaties waardoor het risico en het rendement van dit type fonds globaal genomen lager is dan dat van een aandelenfonds.
- Een **gemengd fonds** belegt voornamelijk in een mix van aandelen en obligaties, al dan niet aangevuld met cash en/of andere beleggingsvormen.
- Een **profielfonds** is een specifieke vorm van een gemengd beleggingsfonds waarbij de samenstelling van het fonds is afgestemd op een risicoprofiel (bijvoorbeeld defensief, neutraal of dynamisch) en ook wordt beheerd op basis van dat risiconiveau.
- Een **absolute/total returnfonds** heeft als specifiek kenmerk dat het een fonds is dat streeft naar een positief rendement ongeacht de evolutie van de markten, door gebruik te maken van flexibele beheerstrategieën.

3. VOORDELEN

- Een ICB belegt in een ruime waaier van verschillende effecten. Door het streven naar een **diversificatie**, verkleint het risico op verlies van de totale portefeuille.
- Er is een **zeer ruim aanbod** aan ICB's met diverse beleggingsstrategieën (monetaire ICB's, obligatie-ICB's, aandelen-ICB's, gemengde ICB's, vastgoed ICB's, ICB's met kapitaalbescherming, Pensioenspaarfondsen, Privaks, Dakfondsen, ...).
- Het beheer van een ICB gebeurt door **professionele beheerders** (asset managers).
- Met een relatief **beperkte inleg** kan de belegger genieten van een gediversifieerde portefeuille.
- Dankzij de omvang kan een ICB genieten van schaalvoordelen (bijvoorbeeld lagere transactiekosten die het rendement ten goede komen).
- Een ICB is een **transparante** belegging. Naast de publicatie van de netto-inventariswaarde kan de belegger beschikken over het prospectus, de KID (Key Information Document) en het (half)jaarverslag.
- Een ICB biedt de belegger toegang tot markten die anders voor particuliere beleggers moeilijk of zelfs niet toegankelijk zouden zijn.
- Een ICB biedt fiscale voordelen.
- Een belegging in een ICB is een **liquide** belegging. Een deelbewijs kan verkocht worden op de secundaire markt (als het genoteerd is) of ingekocht worden door de ICB zelf. **Deelbewijzen kunnen bijgevolg relatief snel verkocht worden, behalve in uitzonderlijke omstandigheden.**
- Door in te schrijven op deelbewijzen van een ICB worden bepaalde administratieve taken eigen aan het beheer van een vermogen overgenomen door de ICB (bijvoorbeeld kapitaalverhogingen, splits, ...).

4. NADELEN

- De **kosten** (instap-, beheers- en uitstapkosten, ...) kunnen sterk schommelen naargelang de kenmerken van de ICB (bijvoorbeeld aandelen-, obligatie- of liquiditeiten-ICB's) en de financiële instelling die ze verkoopt. De kosten kunnen hoog oplopen.
- Naargelang het type fonds en de onderliggende waarde waarin de ICB zal worden belegd, moet men rekening houden met bepaalde **nadelen die eigen zijn aan het financiële instrument in kwestie** (zie rubriek 'nadelen' voor elk van de financiële instrumenten die in de andere infofiches worden besproken (we benadrukken bijvoorbeeld dat een ICB van aandelen een groter risico inhoudt dan een ICB van obligaties enz.).

5. RISICO'S

Een investering in een instelling voor collectieve belegging houdt voornamelijk volgende risico's in:

- **Risico op faillissement**

Het risico dat een ICB failliet gaat is zeer gering, maar niet onbestaande. Indien de ICB toch failliet gaat, gaat hoogstwaarschijnlijk het volledige geïnvesteerde bedrag verloren zelfs in het geval van een ICB met kapitaalbescherming.

De belegger **loopt daarentegen wel het risico (een deel van) de oorspronkelijke inleg te verliezen**. Dit risico is hoger wanneer er geen kapitaalbescherming is. Het kapitaal kan namelijk deels verloren gaan door koersschommelingen van de onderliggende beleggingen.

- **Risico op koersschommelingen**

De waarde van het beleggingsfonds schommelt in functie van de waarde van de onderliggende beleggingen van het fonds en de lopende kosten. Het is dus niet zeker dat ik bij een verkoop het belegde kapitaal volledig zal terugkrijgen.

De evolutie van de onderliggende activa zal beïnvloed worden door o.a. economische conjunctuur, monetaire en politieke situatie, nieuws over het onderliggende actief Afhankelijk van het type kunnen deze koersschommelingen minder (monetaire fondsen) of meer (aandelenfondsen) belangrijk zijn. De koersschommelingen hangen dus niet enkel samen met de dividenden of intresten die werden ontvangen. Evenmin stijgt de koers regelmatig met een vast percentage.

- **Rendementsrisico**

Het rendement hangt af van het rendement van de onderliggende beleggingen waarin het fonds investeert en is variabel. Een hoger potentieel rendement kan door een fonds worden gerealiseerd door te investeren in meer risicovolle beleggingen.

Het rendement van een belegging in een ICB is echter onzeker en (bijna) nooit gegarandeerd. In geval van distributieaandelen bestaat het rendement bijkomend uit de uitkering van eventuele dividenden.

In principe biedt een aandelenfonds op termijn een potentieel hoger rendement dan een obligatiefonds, maar belegt daarvoor in risicovollere activa. Het risico verbonden aan een aandelenfonds is dus groter, hoewel ook hier geen zekerheid bestaat

- **Liquiditeitsrisico**

Het liquiditeitsrisico van ICB's is beperkt. De effecten kunnen normaal gezien tegen marktconforme voorwaarden worden verkocht. Deelbewijzen van "open" beleggingsfondsen kunnen **relatief snel (meestal dagelijks) verkocht worden**, behalve in uitzonderlijke omstandigheden.

"Gesloten" beleggingsfondsen kunnen worden verkocht als op een beurs een koper te vinden is waardoor dit risico hoger is dan bij "open" beleggingsfondsen.

➤ Wisselrisico

Het wisselkoersrisico (of valutarisico) is het risico dat de waarde van een belegging wordt beïnvloed door wisselkoersschommelingen. **Zowel bij een beleggingsfonds dat noteert in vreemde munt als bij een beleggingsfonds dat noteert in euro en onderliggend belegt in waarden die noteren in vreemde munt is er een wisselkoersrisico.** De waarde van de vreemde munt kan immers dalen of stijgen ten opzichte van de euro. Sommige ICB's voorzien wel een indekking tegen wisselkoersschommelingen. Deze indekking kan wel kosten met zich meebrengen.

6. KOSTEN EN TAKSEN

Aan een belegging in ICB's zijn verschillende kosten verbonden. De kosten en taken die u betaalt als u in ICB's belegt, bepalen mee het rendement van uw belegging:

- **Transactiekosten:** instapkosten bij elke aankoop van een ICB voor de tussenkomst van de bank.
- **Lopende kosten:** jaarlijkse kosten die de beheerder van een ICB aanrekent (o.a beheerskosten) en die rechtstreeks in de inventariswaarde van het fonds worden verrekend.
- **Beurstaks:** onderstaande tabel geeft een overzicht van de beurstaks die wordt aangerekend bij de aan- en verkoop van ICB's.

Van toepassing op	Tarief aankoop secundaire markt	Tarief verkoop Secundaire markt
Niet-genoteerde beveks en bevaks - Kapitalisatiedeelbewijzen - Distributiedeelbewijzen	0% 0%	1,32% (max 4.000 EUR) 0%
Beursgenoteerde beleggingsfondsen Normaal tarief	0,35% (max 1.600 EUR)	0,35% (max 1.600 EUR)
Beursgenoteerde beveks en bevaks, geregistreerd in België - Distributiedeelbewijzen - Kapitalisatiedeelbewijzen	0,12% (max. 1.300 EUR) 1,32% (max. 4.000 EUR)	0,12% (max. 1.300 EUR) 1,32% (max. 4.000 EUR)
Beursgenoteerde beveks en bevaks, niet geregistreerd in België	0,35% (max. 1.600 EUR)	0,35% (max. 1.600 EUR)
Beursgenoteerde gemeenschappelijke beleggingsfondsen, geregistreerd in België	0,12% (max. 1.300 EUR)	0,12% (max. 1.300 EUR)
Beursgenoteerde gemeenschappelijke beleggingsfondsen, niet geregistreerd in België	0,35% (max 1.600 EUR)	0,35% (max. 1.600 EUR)

➤ **Roerende voorheffing:**

• **Bij beleggingsvennootschappen met rechtspersoonlijkheid**

De reglementering inzake de roerende voorheffing op de opbrengsten van deze ICB's is afhankelijk van het type deelbewijs.

- Voor distributiedeelbewijzen is 30% roerende voorheffing verschuldigd op uitgekeerde dividenden.
- Voor kapitalisatiedeelbewijzen zal er geen dividend uitgekeerd worden maar worden de inkomsten herbelegd door het fonds.

- Meerwaardetaks: Bij uitstap uit beleggingsvennootschappen die voor meer dan 10% in vastrentende instrumenten en/of schuldvorderingen beleggen, wordt 30% roerende voorheffing ingehouden op de meerwaarde gerealiseerd op het vastrentende gedeelte van de portefeuille. Dit geldt zowel voor kapitalisatie- als distributiedeelbewijzen (tenzij de statuten voorzien in de volledige uitkering van inkomsten).
- De roerende voorheffing wordt door Crelan ingehouden respectievelijk bij de uitkering van het dividend of bij de verkoop van de deelbewijzen zoals hierboven aangegeven.
- **Bij gemeenschappelijke beleggingsfondsen (GBF) zonder rechtspersoonlijkheid**

GBF's hebben geen rechtspersoonlijkheid, waardoor deze als fiscaal transparant beschouwd dienen te worden. Beleggers in zo'n GBF worden bijgevolg beschouwd als mede-eigenaar van de onderliggende activa, en als houder van deelbewijzen in het GBF worden ze geacht zelf de door het fonds jaarlijks ontvangen inkomsten te hebben ontvangen. Aangezien er geen Belgische roerende voorheffing ingehouden wordt bij toekenning van inkomsten aan een GBF naar buitenlands recht, moet de belegger zelf zijn aandeel in de belastbare inkomsten van het GBF vermelden in de belastingaangifte.

 - Voor distributiedeelbewijzen is 30% roerende voorheffing verschuldigd op de uitgekeerde dividenden.
 - Voor kapitalisatiedeelbewijzen zal er geen dividend uitgekeerd worden maar worden de inkomsten herbelegd door het fonds.
 - Bij uitstap uit een GBF dat voor meer dan 10% in vastrentende instrumenten en/of schuldvorderingen belegt, wordt 30% roerende voorheffing ingehouden op de meerwaarde gerealiseerd op het vastrentende gedeelte van de portefeuille. Dit geldt zowel voor kapitalisatie- als distributiedeelbewijzen (tenzij het beheersreglement voorziet in de volledige uitkering van inkomsten).
- **Effectentaks:** effectenrekeningen met een (gemiddelde) waarde van meer dan 1.000.000 euro zullen worden onderworpen aan een taks van 0,15%.

Voor meer details betreffende deze kosten gekoppeld aan beleggingsfondsen en andere eventuele van toepassing zijnde kosten verbonden aan de beleggingsdienst van Crelan, gelieve kennis te nemen van de tarieflijst beleggingsverrichtingen, beschikbaar op www.crelan.be of bij uw Crelan bankagent.

Voor meer algemene informatie raden wij u aan uw Crelan bankagent te raadplegen.